

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség Kárász-utca 9.

Nappali-telefon : 305.
Éjjeli-telefon : 10-83.

Előfizetési ár Szegeden

egész évre . K 24— félévre . . . K 12—
negyedévre K 6— egyhónapra K 2—
Egyes szám ára 10 fillér.

Előfizetési ár vidéken

egész évre . K 28— félévre . . . K 14—
negyedévre K 7— egyhónapra K 2-40
Egyes szám ára 10 fillér.

Kiadóhivatal Kárász-utca

Kiadóhivatali-telefon : 305.
Kiadó telefonja : 81.

Szeged, 1912.

I. évfolyam 99. szám.

Szombat, december 7.

Khuen-Héderváry a külpolitikai helyzetről.

(Saját tudósítónktól.) A kívül lármás, belül dolgos parlament folyosóján az egyik pamlagon mosolyogva beszél egy vastag szemüveges finom ur. Körülötte három-négy képviselő, akik vele kacagnak. Néhány hónapja többen voltak, egész udvar rajzolta, ostromolta körül a fehérszakállas, kegyelmes urat. De aki ezen legkevésbé csudálkozik, maga az excellenciás. Volt horvát bán hosszú ideig, kétszer vagy tán háromszor miniszterelnök, — ő már tul van az emberi kicsiségeken, őt már nem izgatják apró csalafintaságok, politikai furfangok, számítások, elmaradások és effélék. Khuen-Héderváry Károly gróf az ő derűjének magasságából nézi a lent nyüzsgőket, az egymásba gomolyodókat, a helyzetpolitikusok lótás-futását. Olyan perspektívával szerelte föl a hosszú kormányzati mult, hogy az ellenfélnek is illik bizonyos elfogulatlansággal hallgatni szavait, különösen ha arról beszél, ami mindnyájunk husába vág, ami rémlátásokkal zaklat és végső katasztrófával fenyeget: a háborus bonyodalmakról, a súlyos konfliktusokról, — diszkréten és diplomatikusan: a külpolitikai helyzetről.

Khuen-Héderváry Károly gróf régóta hallgat. Régóta? Márciusban hagyta el a miniszterelnöki helyet . . . de nálunk nyolc hónap egy örökkévalóságnak tetszik. És ha tudjuk azt, mily szeretettel és ragaszkodással tüntettek a távozó Khuen mellett s hogy amit azóta mondanak róla, a személyéről, a politikájáról, milyen hízog, — akkor kétszeresen, sokszorosán pikáns a Khuen-Héderváry szava. Héderváry a legnehezebb, legkényesebb szituációkban is szívesen nyilatkozott. Most is készséggel állt rendelkezésünkre, a nyilvánosság szolgálatára. Azt kérdeztük először, milyennek látja az európai helyzetet, a folytonos konfliktusokkal fenyegető balkáni kérdést.

— A mostani helyzet igazolja az 1908-ban követett politikát — felelt Khuen Héderváry. — Akkor Németország kivételével, mely szoros barátunk és szövetségeseink, senki se volt mellettünk, inkább mindenki ellenünk. És mégis érvényesült a mi akaratunk. A mostani helyzetben pedig,

amely következménye az annexiónak, úgy állunk, hogy Európa többsége mellettünk van. És ez nagyon megnyugtató momentum. Az annexió idején rosszabb volt a helyzet és mégis igazunk lett, most jobb a helyzet és remélhetőleg még inkább igazunk lehet. A komplikációknak igen jelentős anyaga ki van kapcsolva az én felfogásom szerint, amennyiben nincs többé konstantinápolyi kérdés. A töröknek sikerült Csataldzsánál megállítani a bolgárt, — Európa szempontjából tehát nem lehet több aggodulom.

Most azt fejtegette a volt miniszterelnök, hogy a külpolitikai kérdésekhez igen nehéz hozzányulni bizonyos ismeretek és információk nélkül. Az ember sohase tudhatja, melyik szóval vagy kifejezéssel árt a mi ügyünknek, — jegyezte meg. Végül a horvát kérdésre terelődött a beszélgetés.

— Nagyon örülök, — mondta Khuen-Héderváry, — hogy a miniszterelnök ur bejelentette a vasuti pragmatikáról szóló törvényjavaslat benyújtását. Ezzel orvosolhatók lesznek azok a teoretikus sérelmek, amelyek Horvátországban a helyzet teljes fölfordulására vezettek. A pragmatika-javaslat a jövő kibontakozásnak nemcsak előfeltétele, de megkönnyíti és előmozdítja a békés kielégítő horvát politikát.

Sokat és behatóan fejtegette még Khuen a nemzetközi helyzet várható fejleményeit, a fajok és nemzetek harcát s mikor essay-szerűen megduzzadt a mély történelmi tudással, és gyakorlati érzékkel festett kép, — mosolyogva legyintett a kezével:

— Eh, hagyjuk ezt! . . . Még azt találják hinni, hogy álmodozó vagyok. Pedig csak az optimisztikus világfelfogásom maradt meg. Sohasem szerettem a rosszat. S jegyezze meg, fiatal barátom, aki mindig a rosszról beszél, — talán csak azért, mert fél tőle, — az akaratlanul is a rossz ügyet szolgálja.

Még csak ennyit: Khuen-Héderváry gróf, a monarchiának, a dinasztikus politikának és a nemzetközi viszonylatoknak ez a régi ismerője, a jövő, a közeljövő Magyarországról a legnagyobb lelkesedéssel, kipirult arccal beszélt . . .

Szeged és a kormány.

Irta : Lázár György dr.

A szegedi nemzeti munkapárt végrehajtó bizottságának december 5-én tartott ülésén — mint a lapokban olvasom — a kórházra és zenedére szükséges államsegély kérdésének elhuzódása ötletéből azon kijelentés tétetett, hogy: a kormány nem gondol Szegeddel, fel kell a pártnak írni a kormányhoz stb. stb.

Természetesen nekem semmi észrevételem nincs és nem is lehet, ha a párt a városi hatóság tevékenységét támogatja. Nagyon szívesen veszem ezt; kérem is, várom is a párttól. Azt hiszem azonban, a praemisszák a tényállást nem fedik. Mert ott, ahol oly legnagyobb részben a város fejlesztése szempontjából óriási fontosságú s mind az állam jelentékeny, részben igen nagy pénzügyi megterhelésével járó ügyek, mint — hogy egyebeket ne említek:

1. Felsőipariskola építése s e mellett
2. Fém- és faipari szakiskola fenntartása.
3. Vasuti bevétel-ellenőrző osztály Szegedre helyezése.
4. Vakok intézetének építése.
5. Három polgári iskola építésének befejezése.
6. Kenderakadémia.
7. Külterületi telefon államosítása.
8. Külterületi postaügy rendezése.
9. A bodomréti zöldségtermelő telep.
10. A pozsonyi jogakadémia Szegedre helyezése.
11. A honvédlövastüzérség Szegedre helyezése.
12. A röszei paprikatermelő telepnek állami költségen vízzel való ellátása.
13. A belterületi iskolák államosítása.
14. A városi felsőkereskedelmi iskola jelentékeny államsegéllyel való felállítása.
15. A téli kikötő létesítése (költsége az államkasszában félretéve).
16. A II. számú loavatató bizottság Szegedre helyezése.
17. Szegeden egy országos rendőr- és detektiv-iskola felállítása.
18. A vegyvizsgálat államosítása és egy országos megvizsgáló állomás létesítése.
19. A kistelek-ujszegedi és horgos-algyői műutak állami kezelésbe átvétele.
20. Egy I. osztályu vasuti műhely létesítése stb.

legnagyobb részt befejezve, részint a legjobb kilátásokkal folyamatban vannak, ott csupán azért, mert a kórház és a zenede